

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENT GUVERNAMENTAL

SECȚIUNEA A DOUA

CAUZA CARACET c. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 16031/10)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

16 februarie 2016

*Această hotărîre va deveni definitivă în temeiul art. 44 § 2 din Convenție.
Ea poate fi supusă unei revizuirii editoriale.*

În cauza Caracet c. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a treia), întrunită într-o Cameră compusă din:

Işil Karakaş, *preşedinte*,
Nebojša Vučinić,
Paul Lemmens,
Valeriu Griţco,
Jon Fridrik Kjølbro,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani, *judecători*,

şi Stanley Naismith, *grefierul secţiunii*,

Deliberând la 26 ianuarie 2016 în camera consiliului,

Pronunţă următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeaşi dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 32510/09), prin care un cetăţean al Republicii Moldova, dl Ion Caracet („reclamant”) a sesizat Curtea Europeană a Drepturilor Omului (“Curtea”) la 3 martie 2010, în conformitate cu prevederile articolului 34 din Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale („Convenţia”).

2. Reclamantul, care a beneficiat de asistenţă juridică, a fost reprezentat de dna A. Aladov, avocat în Comrat. Guvernul Republicii Moldova (“Guvernul”) a fost reprezentat de agentul său, dl L. Apostol.

3. Reclamantul s-a plîns de violarea articolelor 3 şi 5 § 3 din Convenţie.

4. La 29 mai 2012, capetele de plîngerii cu privire la articolele menţionate *supra* au fost comunicate Guvernului şi cererea a fost declarată inadmisibilă pentru surplus.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANŢELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în 1988 şi este deţinut la Cahul.

A. Pretinsele rele tratamente şi acheta ulterioară

6. La 13 martie 2009, reclamantul a fost reţinut într-un apartament din Chişinău, cu alte cinci persoane. El a fost suspectat că ar fi comis un jaf armat în grup, însoţit de violenţă. În timpul reţinerii, poliţiştii l-ar fi lovit cu pumnii, picioarele şi bastoanele. Apoi, ei l-au transportat la comisariatul de poliţie

Chișinău, unde ar fi continuat să-l bată cu scopul de a-l face să dea mărturie. Ei i-ar fi pus o pungă de plastic pe cap ca să-i oprească respirația.

7. La 16 martie 2009, reclamantul a fost dus în fața judecătorului de instrucție al judecătoriei Comrat, care a dispus plasarea lui în arest preventiv pe o perioadă de zece zile. La această ședință, avocatul reclamantului a invocat prezența leziunilor pe corpul clientului său și a cerut pornirea urmăririi penale în acest caz. În aceeași zi, reclamantul a depus o plîngere la procuratură în legătură cu bătăile și leziunile la care a fost supus și a solicitat efectuarea unei expertize medico-legale.

8. La o dată nespecificată, autoritățile au pornit urmărirea penală cu privire la faptele pretinse. La 18 martie 2009, un medic legist a întocmit un raport de expertiză medico-legală, cu următoarele constatări:

«[Reclamantul se plînge de dureri toracale (în piept), lombare (în spate), a articulațiilor genunchiului stîng, în zona temporală pe dreapta.

(...) Sufuziune de formă ovală, cu dimensiunea 1,80 cm x 5 cm, de culoare violet închis, cu nuanțe gălbui pe pleoapa superioară a ochiului drept. În regiunea nasului, o eroziune cutanată de formă ovală, cu dimensiunea de 1,20 cm x 2 cm, cu margini neregulate, suprafața căreia este acoperită cu o crustă de culoare brun întunecat. În regiunea articulației genunchiului stîng, o eroziune rotundă cu margini neregulate, cu dimensiunea de 1,50 cm x 2 cm, suprafața căreia este parțial acoperită cu o crustă de culoare brun întunecat. Alte leziuni nu au fost constatate în timpul examinării»

Acest raport nu conține calificarea gravității leziunilor corporale constatate.

9. La 2 aprilie 2009, avocatul a vizitat reclamantul. Acesta i-a spus că polițiștii continuau să-l lovească, și anume, cu sticle de plastic umplute cu apă, ca să nu-i lase urme pe corp.

10. Într-o plîngere adresată Procuraturii Generale din 2 aprilie 2009, avocatul reclamantului a denunțat relele tratamente de care s-a plîns acesta în timpul ultimei vizite. Avocatul a cerut o expertiză medico-legală aprofundată, și totodată, începerea urmăririi penale împotriva persoanelor responsabile de pretinsele rele tratamente.

11. La 9 aprilie 2009, a fost efectuată o nouă expertiză medico-legală. Potrivit raportului întocmit, care n-a fost comunicat reclamantului, nici o leziune corporală vizibilă n-a fost constatată pe corpul lui.

1. Prima procedură cu privire la alegațiile de rele tratamente

12. La 30 aprilie 2009, procuratura generală a emis o ordonanță de refuz de începere a urmăririi penale în legătură cu faptele denunțate în plîngerea din 2 aprilie 2009. Procuratura s-a bazat pe versiunea polițiștilor implicați, care susțineau că reclamantul n-a fost supus relelor tratamente. Totodată, procuratura s-a referit și la constatările raportului medico-legal din 9 aprilie 2009.

13. Cu privire la plîngerea reclamantului din 4 iunie 2009, procurorul ierarhic superior a menținut ordonanța din 30 aprilie 2009.

14. La 15 iunie 2009, reclamantul a contestat ordonanța din 4 iunie 2009.

15. La 6 iulie 2009, judecătorul de instrucție I.M. a judecătoriei Buiucani, a admis parțial contestarea reclamantului. El estima că ordonanța de refuz din

30 aprilie 2009 era prematură și nefondată. Judecătorul nota că autoritățile competente au interogată superficial reclamantul cu privire la faptele pretinse. Totodată, judecătorul a criticat procuratura că n-a stabilit necesitatea un control medical al organelor interne ale reclamantului, n-a audiat medicul legist și n-a răspuns la toate capetele de plîngeri ale reclamantului, potrivit cărora acesta ar fi suferit rele tratamente la 13 martie 2009. Judecătorul de instrucție a anulat ordonanța din 30 aprilie 2009 și a dispus o investigație suplimentară.

16. La 30 iulie 2009, procuratura generală a emis o nouă ordonanță de refuz în începerea urmăririi penale, conținutul căreia fiind similar celei din 30 aprilie 2009 (paragraful 12).

17. La 17 august 2009, reclamantul a contestat ordonanța la judecătorul de instrucție.

18. Printr-o încheiere definitivă din 21 septembrie 2009, judecătorul de instrucție M.D. al judecătoriei Buiucani a respins această contestare pe motiv că ancheta autorităților a fost completă și obiectivă.

2. A doua procedură cu privire la alegațiile de rele tratamente

19. Între timp, la 28 mai 2009, avocatul reclamantului s-a plîns procurorului general de lipsa răspunsului din partea procuraturii la plîngerea reclamantului din 16 martie 2009.

20. La 12 iunie 2009, procuratura Buiucani, a emis o ordonanță de refuz în începerea urmăririi penale cu privire la pretenziile de rele tratamente a reclamantului. Conținutul acestei ordonanțe era similar cu textul ordonanței din 30 aprilie 2009 (paragraful 12).

21. La 26 iunie 2009, avocatul reclamantului a contestat ordonanța din 12 iunie 2009 în fața procurorului general. Avocatul pleda pentru faptul că, potrivit raportului de expertiză medico-legală din 18 martie 2009, pe corpul reclamantului au fost constatate leziuni. În plus, avocatul a cerut procuraturii să dispună efectuarea unei expertize medico-legală complete, cu scopul de a determina gravitatea leziunilor corporale ale reclamantului, cât și starea organelor interne, care puteau fi afectate fără urme exterioare vizibile ale leziunilor. În cele din urmă, indica că plîngerea inițială depusă de reclamant la 16 martie 2009 nu a fost încă examinată de procuratură.

22. La 3 iulie 2009, procurorul ierarhic superior a anulat ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale din 12 iunie 2009.

23. La 14 iulie 2009, procuratura Buiucani a emis o nouă ordonanță de refuz în începerea urmăririi penale. Aceasta s-a referit la declarațiile celor cinci polițiști potrivit cărora, în timpul reținerii reclamantului și a presupușilor săi complici, ei au aplicat forța împotriva suspectilor care opuneau rezistență și care ulterior, au fost mobilizați la pămînt. Mai mult, procuratura menționa că leziunile corporale ale reclamantului constatate în raportul de expertiză medico-legală din 18 martie 2009, n-au provocat prejudiciu sănătății reclamantului. Totodată, procuratura s-a referit la constatările raportului de expertiză medico-legală din 9 aprilie 2009, potrivit căruia nici o leziune corporală nu era depistată pe corpul reclamantului.

24. Cu privire la plîngerea reclamantului, printr-o ordonanță din 12 august 2009, procurorul ierarhic superior a confirmat ordonanța din 14 iulie 2009.

25. Printr-o încheiere definitivă din 10 septembrie 2009, judecătorul de instrucție M.D. al judecătorei Buiucani a respins plîngerea depusă împotriva ordonanțelor din 14 iulie și 12 august 2009. Instanța a considerat că ordonanțele contestate erau motivate și fondate.

B. Procedurile privind detenția provizorie a reclamantului

26. După reținerea sa la 13 martie 2009 reclamantul a fost ținut în arest preventiv pe tot parcursul procesului său. În timpul investigației cazului, care s-a finalizat la o dată nespecificată în august 2009, arestul reclamantului a fost prelungit de fiecare dată de la zece pînă la treizeci de zile. În timpul fazei judiciare a cauzei penale a reclamantului, arestul preventiv al acestuia a fost prelungit la fiecare trei luni. Motivele invocate de judecătorul național erau de fiecare dată aceleași și țineau de gravitatea infracțiunii imputate – calificate ca extrem de gravă în dreptul intern -, complexitatea cauzei, cît și riscurile ce ar putea surveni, în caz de eliberare : eschivarea, crearea impedimentelor în desfășurarea justiției, comiterea noilor infracțiuni și tulburarea ordinii publice.

27. Ultimele două prelungiri a detenției preventive ale reclamantului înainte de depunerea prezentei cereri, au fost dispuse de judecătoria Comrat în încheierile sale din 30 noiembrie și 26 februarie 2010. Prin încheierea sa din 26 februarie 2010, judecătoria a prelungit arestul preventiv al reclamantului pînă la 2 iunie 2010. Motivarea acestor două încheieri era identică și comună pentru reclamant și cei trei coacuzăți. Reclamantul a contestat aceste încheieri, argumentînd că procuratura n-a prezentat nici o probă plauzibilă susținînd riscul de sustragere sau de comitere a noilor infracțiuni. El a adăugat că era student și că avea domiciliu fix, și cerea aplicarea împotriva lui a unei măsuri preventive alta decît detenția. În ultima plîngere, el indica totodată că victimele și martorii cheie au fost deja audiați și că, prin urmare, detenția sa era fondată, potrivit lui, violînd articolul 5 din Convenție, exclusiv pe gravitatea infracțiunii reproșate. La 14 decembrie 2009 și la 5 martie 2010 respectiv, curtea de apel Comrat a respins apelurile reclamantului ca nefondate.

28. La 30 iunie 2011, judecătoria Comrat a recunoscut vinovăția reclamantului și l-a condamnat la opt ani de închisoare. Printr-o decizie din 19 martie 2013, curtea de apel Cahul, la apelul depus de procuratură, a mărit pedeapsa reclamantului și l-a condamnat la zece ani de închisoare. Curtea n-a fost informată de evoluția procedurii.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

29. Dispozițiile pertinente în speță din legea cu privire la poliție din 18 decembrie 1990, în vigoare la momentul faptelor, se citesc după cum urmează :

«**Articolul 14.** Condițiile și limitele aplicării forței, mijloacelor speciale și a armei de foc

Poliția are dreptul să aplice forța fizică, mijloacele speciale și arma de foc în cazurile și în modul prevăzute de prezenta lege.

Aplicarea forței, mijloacelor speciale sau a armei de foc trebuie să fie precedată de un avertisment privind intenția recurgerii la ele cu acordarea unui timp suficient pentru reacția de răspuns, cu excepția cazurilor în care tergiversarea aplicării forței fizice, a mijloacelor speciale și a armei generează un pericol direct pentru viața și sănătatea cetățenilor și a colaboratorilor poliției, poate conduce la alte urmări grave.

(...)

În toate cazurile când aplicarea forței nu poate fi evitată, colaboratorii poliției sînt datori să se străduiască să aducă o daună cît mai mică sănătății, onoarei, demnității și bunurilor cetățenilor, de asemenea să asigure acordarea asistenței medicale victimelor.

În cazul rănirii sau decedării cetățenilor ca urmare a aplicării forței fizice, a mijloacelor speciale sau a armei de foc colaboratorul poliției este dator să comunice despre aceasta șefului său direct, pentru ca acesta să-l înștiințeze pe procuror.

Depășirea de către colaboratorii poliției a atribuțiilor lor în ceea ce privește aplicarea forței, a mijloacelor speciale și a armei de foc atrage după sine răspunderea prevăzută de lege.

Articolul 15. Aplicarea forței fizice

Colaboratorii poliției aplică forța fizică, inclusiv procedee speciale de luptă, pentru curmarea infracțiunilor, pentru înfrîngerea rezistenței opuse cerințelor legale, dacă metodele nonviolente nu asigură îndeplinirea obligațiilor ce le revin.»

30. Dispozițiile Codul de procedură penală relevante în speță, se citesc după cum urmează:

«**Articolul 176.** Temeiurile pentru aplicarea măsurilor preventive

1. Măsurile preventive pot fi aplicate de către procuror, din oficiu ori la propunerea organului de urmărire penală, sau, după caz, de către instanța de judecată numai în cazurile în care există suficiente temeiuri rezonabile de a presupune că bănuitul, învinuitul, inculpatul ar putea să se ascundă de organul de urmărire penală sau de instanță, să împiedice stabilirea adevărului în procesul penal ori să săvîrșească alte infracțiuni, de asemenea ele pot fi aplicate de către instanță pentru asigurarea executării sentinței.

2. Arestarea preventivă și măsurile preventive de alternativă arestării se aplică numai în cazurile existenței unei bănuieli rezonabile privind săvîrșirea unei infracțiuni (...).

3. La soluționarea chestiunii privind necesitatea aplicării măsurii preventive respective, organul de urmărire penală și instanța de judecată vor lua în considerare următoarele criterii complementare:

- 1) caracterul și gradul prejudiciabil al faptei incriminate;
- 2) persoana bănuितului (...);
- 3) vîrsta și starea sănătății lui;
- 4) ocupația lui;
- 5) situația familială și prezența persoanelor întreținute;
- 6) starea lui materială;
- 7) prezența unui loc permanent de trai;

8) alte circumstanțe esențiale (...)»

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE

31. Invocînd articolele 3 și 13 din Convenție, reclamantul s-a plîns că a fost supus relelor tratamente de către polițiști la reținere și pe parcursul arestului preventiv, cît și de absența unei investigații eficiente în acest sens. Curtea consideră că în speță, plîngerea reclamantului cade sub examinarea exclusivă a dispozițiilor articolului 3 din Convenție, care se citesc după cum urmează:

«Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante»

A. Admisibilitatea

32. Constatînd că această plîngere nu este vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 a) din Convenție și că nu există nici un alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

B. Fondul

1. Argumentele părților

33. Reclamantul susține că leziunile constatate în timpul examinării medicale din 18 martie 2009 sunt imputabile polițiștilor care au aplicat forța împotriva lui fără vreo justificare. Totodată, el pretinde că investigația efectuată de autoritățile competente cu privire la alegațiile sale n-a fost efectivă și obiectivă. El susține că expertizele medico-legale au fost incomplete și/sau tardive și că ordonanțele de refuz în începerea urmăririi penale emise de procuratură erau bazate doar pe declarațiile polițiștilor acuzați de maltratare.

34. Guvernul afirmă că leziunile reclamantului au fost cauzate în timpul imobilizării acestuia la pămînt în momentul reținerii lui și a complicilor săi. Guvernul susține că imobilizarea a fost necesară, pe de o parte, avînd în vedere rezistența opusă de suspecți și prin circumstanțe care, potrivit informațiilor deținute de polițiști, presupușii suspecți erau înarmați și prezentau pericol și, pe de altă parte, prin necesitatea de a garanta securitatea altor locuitori ai casei în care a avut loc reținerea. Guvernul menționează că leziunile reclamantului erau pe partea anterioară a corpului, ceea ce confirmă teza potrivit căreia acestea au fost cauzate în timpul imobilizării reclamantului la pămînt. Guvernul consideră că acțiunile polițiștilor au fost legale. În cele din urmă, Guvernul precizează că asupra reclamantului n-a fost constatată nici o leziune în timpul examinării medico-legale din 9 aprilie

2009. Guvernul consideră că nu a avut loc violarea articolului 3 din Convenție.

2. *Aprecierile Curții*

a) **Principii generale**

35. După cum Curtea a menționat de multe ori, articolul 3 consfințește una din valorile fundamentale ale unei societăți democratice și că nu prevede excepții ca în majoritatea clauzelor normative din Convenție (*Selmouni c. Franța* [MC], nr. 25803/94, § 95, CEDO 1999-V, și *Labita c. Italia* [MC], nr. 26772/95, § 119, CEDO 2000-IV). Curtea a confirmat că, chiar și în circumstanțe mult mai dificile, ca lupta împotriva terorismului și crima organizată, Convenția interzice în termeni absoluți tortura și pedepsele sau tratamentele inumane sau degradante, indiferent de comportamentul victimei (*Chahal c. Regatul-Unit*, 15 noiembrie 1996, § 79, *Culegere de hotărîri și decizii* 1996-V, *Labita*, citată, § 119, și *Bouyid c. Belgia* [MC], nr. 23380/09, § 81, 28 septembrie 2015).

36. Totodată, Curtea reamintește că atunci cînd astfel de evenimente, în totalitate sau în mare parte devin cunoscute exclusiv autorităților, cît și persoanelor aflate sub supravegherea lor în arest preventiv, orice vătămare survenită pe parcursul acestei perioade, dă naștere unor prezumții puternice de fapt (*Salman c. Turcia* [MC], nr. 21986/93, §100, CEDO 2000-VII). Este sarcina Guvernului, așadar, să ofere o explicație plauzibilă cu privire la originea leziunilor și să prezinte probe pentru a stabili faptele care trezesc dubii privind afirmațiile victimei, și anume, dacă sunt confirmate de rapoartele medicale (a se vedea, printre multe altele, *Selmouni*, citată, §87, *Soner Önder c. Turcia*, nr. 39813/98, § 34, 12 iulie 2005, și *Dönmüş și Kaplan c. Turcia*, nr. 9908/03, § 44, 31 ianuarie 2008). În absența unei astfel de explicații, Curtea este în drept să adopte unele concluzii în defavoarea guvernului pîrît (a se vedea, și anume, *El-Masri c. fosta Republică Iugoslavă Macedonia* [MC], nr. 39630/09, § 152, CEDO 2012). Acest fapt se justifică avînd în vedere că persoanele plasate în detenție sunt într-o situație vulnerabilă și că autoritățile au obligația de a le proteja (*Bouyid*, citată, § 83 în fine). Principiul enunțat în acest paragraf este valabil pentru toate cazurile în care o persoană se găsește în custodia poliției sau a altor autorități asemănătoare (ibidem, § 84).

37. Curtea reafirmă că orice conduită a forțelor de ordine împotriva unei persoane care subminează demnitatea umană, constituie o violare a articolului 3 din Convenție. Acest lucru este valabil în special pentru aplicarea de către aceștia a forței fizice împotriva unui individ, atunci cînd aceasta nu este strict necesară prin comportamentul său, indiferent de impactul pe care l-a avut aceasta asupra reclamantului (*Bouyid*, citat, § 101).

38. Mai mult, Curtea reamintește că, dacă un individ susține fără îndoială că a suferit, din mîinile poliției sau a altor autorități similare de Stat, un tratament contrar articolului 3 din Convenție, această dispoziție, combinată cu obligațiunea generală impusă Statului de articolul 1 din Convenție de «[a recunoaște] oricărei persoane aflate sub jurisdicția [sa] drepturile și libertățile

definite (...) [în] Convenție», necesită, prin implicare, existența unei investigații eficiente, care trebuie să ducă la identificarea și la pedepsirea responsabililor (*Assenov și alții c. Bulgaria*, 28 octombrie 1998, § 102, *Culegere* 1998-VIII, *Corsacov c. Moldova*, nr. 18944/02, § 68, 4 aprilie 2006, și *Georgiy Bykov c. Rusia*, nr. 24271/03, § 60, 14 octombrie 2010).

39. În cele din urmă, Curtea reamintește că investigația plîngerilor privind relele tratamente trebuie să fie promptă și aprofundată, ceea ce semnifică că autoritățile trebuie să ia o atitudine serioasă de a descoperi cele întimplate și nu trebuie să se bazeze pe concluziile pripite sau nefondate pentru a înceta urmărirea penală sau pentru formularea deciziilor sale (*Assenov și alții*, citată, §103, și *Batu și alții c. Turcia*, nr. 33097/96 și 57834/00, § 136, CEDO 2004-IV). Mai mult, autoritățile trebuie să ia în considerație toate măsurile rezonabile ce stau la dispoziția lor pentru a obține probe cu privire la faptele pretinse, de asemenea, printre altele, depozițiile martorilor oculari și expertizele criminalistice (*Tanrikulu c. Turcia* [MC], nr. 23763/94, § 104, CEDO 1999-IV, și *Gül c. Turcia*, nr. 22676/93, § 89, 14 decembrie 2000). Orice deficiență în cadrul investigației care subminează capacitatea sa de a stabili cauzele prejudiciilor suportate sau identitatea responsabililor riscă să nu răspundă standardelor de eficiență (*Boicenco c. Moldova*, nr. 41088/05, § 123, 11 iulie 2006).

b) Aplicarea în speță a principiilor menționate

40. Curtea notează că, după cinci zile de la reținerea reclamantului, au fost constatate multiple leziuni, și anume pe față (paragraful 8) și că părțile nu sunt de acord cu originea acestora. Reclamantul afirmă că aceste leziuni au fost cauzate în timpul reținerii și pe parcursul detenției sale, pe cînd Guvernul susține că ele au fost provocate exclusiv în timpul imobilizării reclamantului la pămînt în timpul reținerii. Curtea constată că, în orice caz, părțile n-au contestat faptul că polițiștii au aplicat forța. La acest subiect, Curtea reamintește că articolul 3 din Convenție nu interzice utilizarea forței în anumite situații bine definite, cum ar fi în cazul reținerii. Totodată, această forță poate fi utilizată numai dacă ea este necesară, ținînd cont de circumstanțe și nu trebuie să fie excesivă (a se vedea, printre altele, *Kurnaz et autres c. Turcia*, nr. 36672/97, § 52, 24 iulie 2007).

41. Or, în cazul speței, autoritățile interne au constatat legalitatea aplicării forței pe motiv că, în timpul reținerii, anumiți suspecti opuneau rezistență polițiștilor. Totuși, Curtea susține că autoritățile nu au stabilit că reclamantul făcea parte din acești suspecti și că, recurgerea la forță împotriva lui a fost necesară avînd în vedere comportamentul lui propriu-zis.

42. Cu toate acestea, chiar dacă se presupune că comportamentul reclamantului ar fi justificat aplicarea forței în timpul reținerii, Curtea consideră că în dosar nu există nici o referire la faptul că, pentru imobilizarea reclamantului, era necesară provocarea vătămărilor la unul din organele sale vitale, și anume, la cap.

43. În lumina celor ce preced și ținînd cont de ansamblul elementelor supuse examinării sale, Curtea consideră că Guvernul nu a stabilit că

aplicarea forței împotriva reclamantului a fost strict necesară prin comportamentul acestuia.

Astfel, a avut loc încălcarea aspectului material al articolului 3 din Convenție.

44. În ceea ce privește investigația desfășurată de autoritățile naționale, Curtea observă că procuratura nu a dat nici un răspuns la întrebarea de ști dacă provocarea diverselor leziuni reclamantului a fost necesară pentru a-l imobiliza. Curtea consideră totodată că, raportul de expertiză medico-legală care a constatat leziunile reclamantului nu indica originea acestora și că procuratura nu a luat în considerație dacă leziunile reclamantului, și anume cele de pe față, puteau fi cauzate în circumstanțele descrise de polițiști, în timpul imobilizării reclamantului la pământ. Mai mult, Curtea menționează că procurorii nu au identificat polițiștii responsabili de rele tratamente provocate reclamantului și că, și mai puțin, nu au confruntat polițiștii cu reclamantul și complicii săi.

45. Curtea constată deci, că procuratura n-a luat măsuri decisive care puteau permite de a elucida circumstanțele cauzei și că a acceptat fără rezerve versiunea faptelor prezentate de poliție. Aceste elemente i-au fost suficiente pentru a concluziona că urmărirea penală desfășurată de autorități n-a fost una detaliată și efectivă.

Astfel, totodată a avut loc și încălcarea articolului 3 din Convenție în aspect procedural.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 5 § 3 DIN CONVENȚIE

46. Reclamantul s-a plîns de durata excesivă a detenției sale preventive și de absența motivelor pertinente și suficiente care o puteau justifica. El invocă articolul 5 § 3 din Convenție, care prevede:

«Orice persoană arestată sau deținută, în condițiile prevăzute de paragraful 1 lit. c) din prezentul articol (...) și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții care să asigure prezentarea persoanei în cauză la audiere.»

A. Admisibilitatea

47. Constatînd că această plîngere nu este vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 a) din Convenție și că nu există nici un alt motiv de inadmisibilitate, Curtea o declară admisibilă.

B. Fondul

48. Reclamantul susține că detenția sa preventivă a fost excesiv de lungă și că n-a fost bazată pe motive pertinente și suficiente.

49. Guvernul respinge această teză și consideră că arestul preventiv a reclamantului a fost justificat avînd în vedere complexitatea cauzei penale și gravitatea infracțiunii ce i-a fost imputată.

50. Curtea reamintește că articolul 5 din Convenție consacră un drept fundamental al omului: protecția individului împotriva încălcărilor arbitrare ale Statului a libertății sale (*Bozano c. Franța*, 18 decembrie 1986, § 54, seria A n° 111). Paragraful 3 al acestei dispoziții reglementează că detenția provizorie înainte de judecată nu depășește un termen rezonabil și că autoritățile judiciare competente examinează într-o manieră regulată existența motivelor «relevante» și «suficiente» care legitimează privarea de libertate (*Assenov și alții c. Bulgaria*, 28 octombrie 1998, § 154, *Culegere* 1998-VIII).

51. Curtea reafirmă totodată că caracterul rezonabil a duratei unei detenții nu este supus unei evaluări abstracte (*Patsouria c. Georgia*, nr. 30779/04, § 62, 6 noiembrie 2007) și că articolul 5 § 3 din Convenție nu poate fi interpretat ca autorizând detenția provizorie la o singură condiție că aceasta nu depășește o anumită perioadă minimă. Autoritățile trebuie să demonstreze într-o măsură convingătoare că fiecare perioadă de detenție, cât de scurtă n-ar fi ea, este justificată (a se vedea, printre altele, *Chichkov c. Bulgaria*, nr. 38822/97, § 66, CEDO 2003-I, *Muşuc c. Moldova*, nr. 42440/06, § 41, 6 noiembrie 2007, și *Idalov c. Rusia* [MC], nr. 5826/03, § 140, 22 mai 2012).

52. Mai mult, Curtea reamintește că există o prezumție în favoarea eliberării. Prin urmare, instanțelor judecătorești naționale în primul rind le revine sarcina de a supraveghea dacă într-o cauză, arestul preventiv a unui acuzat nu depășește o durată rezonabilă. În acest scop, ținând cont de principiul prezumției nevinovăției trebuie să fie examinate toate circumstanțele de natură a admite sau respinge existența unei exigențe de interes public, justificând o derogare de la regula stabilită de articolul 5 din Convenție și să țină cont în deciziile lor de solicitările de eliberare. Aceasta este, în esență, în baza motivelor ce figurează în decizii și de faptele necontestate indicate de reclamant prin mijloacele sale pe care Curtea trebuie să le determine dacă a fost sau nu violarea articolului 5 § 3 din Convenție (a se vedea, de exemplu, *McKay c. Regatul-Unit* [MC], nr. 543/03, §§ 41-43, CEDO 2006-X). În acest sens, motivele în favoarea sau defavoarea eliberării nu trebuie să fie generale și abstracte (*Smirnova c. Rusia*, nr. 46133/99 și 48183/99, § 63, CEDO 2003-IX (extrase)), dar bazate pe fapte concrete și pe situația personală a reclamantului care să justifice detenția sa (*Aleksanyan c. Rusia*, nr. 46468/06, § 179, 22 decembrie 2008).

53. Curtea reamintește totodată că, în jurisprudența sa, aceasta dezvoltă patru motive fundamentale care pot justifica detenția provizorie a unei persoane acuzate de săvârșirea unei infracțiuni: riscul că bănuitul poate să se eschiveze (*Stögmüller c. Austria*, 10 noiembrie 1969, § 15, seria A nr. 9), că odată ce va fi eliberat, ar putea împiedica buna desfășurare a justiției (*Wemhoff c. Germania*, 27 iunie 1968, § 14, seria A nr. 7), să nu comită noi infracțiuni (*Matznetter c. Austria*, 10 noiembrie 1969, § 9, seria A nr. 10) sau să nu perturbeze ordinea publică (*Letellier c. Franța*, 26 iunie 1991, § 51, seria A nr. 207).

54. Atunci când motivele sunt «relevante» și «suficiente», Curtea cercetează dacă autoritățile naționale competente au manifestat o «diligență specială» pe parcursul procedurii (*Idalov*, citat, § 140).

55. În speță, Curtea observă că detenția provizorie a reclamantului a durat mai mult de douăzeci și șapte de luni. Curtea menționează că încheierile interne prin care s-a dispus, acoperă numai perioada de detenție provizorie a reclamantului de la 13 martie 2009 pînă la 2 iunie 2010 (paragraful 26 și 27), fiind un pic mai mult de paisprezece luni și jumătate. Prin urmare, Curtea se va limita în analiza primei perioade a arestului preventiv. Curtea notează că încheierile numite se axează esențial pe aceleași motive și că, pentru a justifica privarea de libertate a reclamantului, instanțele naționale au invocat motive care par să se limiteze la parafrizarea celor prevăzute în codul de procedură penală fără a explica cum au fost aplicate acestea în cazul reclamantului. Jurisdicțiile interne n-au explicat pentru care motiv au constatat că, în caz de eliberare, reclamantul se va sustrage, va comite alte infracțiuni sau va tulbura ordinea publică, și n-au demonstrat cum reclamantul ar putea împiedica îndeplinirea justiției sau influența martorii, în special după finele anchetei penale.

56. Prelungirea automată a detenției preventive a reclamantului reiese totodată și din încheierile din 30 noiembrie 2009 și 26 februarie 2010, acestea au fost dispuse de judecătoria Comrat într-o manieră identică și cu aceeași motivare pentru reclamant și coacuzati. Curtea reamintește că prelungirea “colectivă” a detenției provizorii este în sine incompatibilă cu garanțiile oferite de articolul 5 § 3 din Convenție, în măsura în care această practică nu ia în considerație circumstanțele proprii a fiecărei persoane deținute (*Khoudoyorov c. Rusia*, nr. 6847/02, § 186, CEDO 2005-X (extrase), et *Rafiq Aliyev c. Azerbadjan*, nr. 45875/06, § 94, 6 decembrie 2011).

57. În plus, Curtea notează că, nu pare ca, pe parcursul perioadei analizate, instanțele naționale să fi dorit aplicarea altor măsuri preventive care le-ar fi permis să asigure prezența reclamantului la proces (Idalov, citată, §§ 140 și 148, și Jablonski c. Polonia, nr. 33492/96, §§ 83 și 84, 21 decembrie 2000).

58. Aceste elemente sunt suficiente Curții a concluziona că detenția provizorie a reclamantului care a durat mai mult de paisprezece luni și jumătate nu s-a bazat pe motive pertinente și suficiente. Astfel, Curtea consideră că nu este necesar de a se stabili dacă autoritățile competente au demonstrat o «diligență specială» pe parcursul procedurii.

Astfel, a avut loc încălcarea articolului 5 § 3 din Convenție.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

59. Articolul 41 din Convenție prevede:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

60. Reclamantul a cerut 95 000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral, pe care l-ar fi suferit.

61. Guvernul consideră că această sumă este excesivă.

62. Curtea admite că reclamantul a avut o suferință morală anume din motivul violărilor constatate mai sus. Statuînd echitabil, îi acordă 12 000 EUR cu acest titlu.

B. Costuri și cheltuieli

63. Reclamantul a cerut totodată 3 810 EUR cu titlu de costuri și cheltuieli suportate în fața Curții. Această sumă corespunde remunerării avocatului său pentru treizeci și opt de ore de lucru, cu 100 EUR pe oră și cheltuielile pentru taxe poștale. Reclamantul a prezentat contractul semnat cu reprezentantul său și o factură trimisă prin poștă.

64. Guvernul consideră aceste pretenții excesive.

65. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant poate obține rambursarea costurilor și cheltuielilor, numai în cazul cînd se stabilește realitatea lor, necesitatea și caracterul rezonabil. În speță, ținînd cont de actele de care dispune și de jurisprudența sa, Curtea consideră rezonabilă suma de 2 010 EUR pentru procedura în fața Curții, minus 850 EUR deja acordați de Consiliul Europei reclamantului cu titlu de asistență juridică. Curtea îi acordă deci 1 160 EUR.

C. Penalități

66. Curtea consideră că este corespunzător ca penalitatea să fie calculată în dependență de rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a existat o încălcare a articolului 3 din Convenție în aspect material și procedural;
3. *Hotărăște* că a existat violare a articolului 5 § 3 din Convenție;
4. *Hotărăște*:
  - a) că Statul pîrît trebuie să achite reclamantului, în termen de trei luni de la data la care hotărîrea va deveni definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume, plus orice taxă care poate fi percepută, convertită în valuta națională a Statului pîrît conform ratei de schimb aplicabile la data executării hotărîrii:

- i. 12 000 EUR (douăsprezece mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută cu titlu de impozit, cu titlu de prejudiciu moral ;
  - ii. 1 160 EUR (o mie o sută șaiszeci euro), plus orice taxă care poate fi percepută cu titlu de impozit, pentru costuri și cheltuieli;
- b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la executarea hotărîrii, urmează să fie plătită o penalitate la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întîrziere, plus trei procente;

4. *Respinge* cererea de satisfacție echitabilă pentru surplus.

Redactată în limba franceză și comunicată în scris la 16 februarie 2016, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Stanley Naismith
Grefier

Işıl Karakaş
Preşedinte